

ฉบับที่ 24,924 วันจันทร์ที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2561 หน้า 10

สาระสำคัญใน ก.ม. คอมพิวเตอร์ใหม่

ก ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ทำให้การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านทางคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เป็นไปได้ง่ายและรวดเร็วกว่าในอดีต สิ่งหนึ่งที่จะตามมา คือ การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่มีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้นส่งผลให้เนื้อหาบางมาตราของ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 หรือที่นิยมเรียกว่า พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ เกิดความล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ในที่สุด สภานิติบัญญัติแห่งชาติไทยได้ลงมติให้ความเห็นชอบพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ฉบับใหม่ ที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2560

ในส่วนของแก้ไขเพิ่มเติมมีหลายประเด็น แต่จะขอลงรายละเอียดในส่วนที่สำคัญ

มาตรา 14 (แก้ไขใหม่)
ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่

เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

แต่เดิมได้มีการใช้ มาตรา 14 (1) โดยไม่ตรงกับเจตนารมณ์กับกฎหมาย เพราะเจตนารมณ์ตามมาตรานี้ เป็นเรื่องการบังคับใช้เกี่ยวกับการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอม เพื่อหลอกลวงหรือทุจริตบุคคลอื่น

กรณีดังกล่าว เรียกกันในวงการคอมพิวเตอร์ว่า Phishing แผลงมาจากคำว่า Fishing ซึ่งแปลว่า การตกปลา หมายถึง การนำเหยื่อมาล่อตกปลานั้นเอง ในบางกรณีเรียกว่า Whaling ซึ่งแปลว่า ล่าปลาวาฬ หมายถึง การล่าเหยื่อที่มีมูลค่าสูง เปรียบเทียบเหมือนกับล่าปลาวาฬทั้งตัวที่มีขนาดใหญ่

ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายจะมุ่งใช้บังคับ เช่น ในกรณีที่มีคนสร้างเว็บไซต์ปลอมให้มีรูปลักษณะเหมือนกับธนาคารที่ให้บริการแก่ลูกค้าทั่วไป เมื่อลูกค้าของธนาคารเห็นเว็บไซต์ปลอมนี้เข้า ทำให้หลงเชื่อว่าเป็นเว็บไซต์ของธนาคารที่ตนเป็นลูกค้าอยู่ อาจหลอกลวงให้ลูกค้ายื่นข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลทางบัญชีและรหัสผ่าน (Password) อีกครั้งในเว็บไซต์ปลอมนั้น หากลูกค้าธนาคารหลงเชื่อ ผู้ที่ทำเว็บไซต์ธนาคารปลอมนั้น จะได้ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าธนาคารนั้น เพื่อนำไปใช้ในทางทุจริตต่อไป เช่น อาจโอนเงินของลูกค้าธนาคารรายนั้นเข้าบัญชีอื่นจนหมด โดยที่ลูกค้าไม่รู้ตัว

การหลอกลวงให้หลงเชื่อในลักษณะนี้ มักจะอาศัยสัญญาณของมนุษย์เข้ามากระตุ้น 2 ประการ คือ ความกลัว และความโลภ ซึ่งมักจะหลอกลวงว่า ต้องรีบยื่นข้อมูลส่วนตัว หรือโอนเงินเข้าบัญชีอื่น มิฉะนั้น เงินในบัญชีธนาคารจะหายไปจากระบบ หรืออาจจะหลอกลวงให้โอนเงินเข้าบัญชีอื่น แล้วจะได้รับเงินคืนเป็นจำนวนที่มากกว่า เช่น ได้เงินคืนภาษี เงินรางวัล เป็นต้น

แต่เดิมเมื่อนำ มาตรา 14(1) มาบังคับใช้กัน จะนำไปใช้ปะปนกันในเรื่องหมิ่นประมาท ทั้งที่เป็นคนละเรื่องคนละกรณีกัน

ความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน

สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สิ่งที่แตกต่างกันจนเห็นได้ชัดคือ ความผิดฐานหมิ่นประมาทมีโทษที่เบากว่า และเป็นความผิดที่ยอมความได้ ส่วนมาตรา 14 (1) ตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์มีโทษที่หนักกว่า และยอมความไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ มาตรา 14 (1) พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ที่แก้ไขใหม่ จึงบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ความผิดตามมาตรา 14 (1) มิใช่การกระทำความผิดหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อไม่ให้มีการนำกฎหมายไปใช้ผิดเจตนารมณ์อีก ในมาตรา 14 ส่วนอื่น ๆ จะไม่มีปัญหา เพราะมีความชัดเจนอยู่แล้ว

มาตรา 15 (แก้ไขใหม่)

ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้

ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

จะเป็นกรณีที่ผู้ให้บริการเว็บไซต์ เปิดโอกาสให้ผู้อื่นนำข้อความมาใส่ หรืออัปโหลด (Upload) ในเว็บไซต์ได้ หากข้อความนั้นเป็นข้อความที่มีความผิดตามมาตรา 14 ผู้ให้บริการเว็บไซต์นั้นจะมีความผิดตามไปด้วย

เช่น กรณีเว็บไซต์ที่แนะนำอาหาร และท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ผู้แสดงความคิดเห็น บางครั้งอาจมีผู้แสดงความคิดเห็นที่ผิดตามมาตรา 14 หากผู้ผลิตเว็บไซต์ไม่ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจด้วย ผู้บริหารเว็บไซต์ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่องขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 22 กรกฎาคม 2560

หากผู้ให้บริการได้ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวไม่ต้องรับโทษ

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ใหม่ ถือว่าได้แก้ไขปัญหาและข้อขัดข้องในการใช้บังคับกฎหมายคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน.

ดร.รุจิระ บุนนาค
rujira_bunnag@yahoo.com
Twitter : @RujiraBunnag